

เทศน์อบรมพระ ณ. ศาลาใหญ่วัดป่าบ้านตาด
เมื่อบายวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

สมบัติได้สู้ศีลสู้ธรรมไม่ได้

พระสงฆ์มาจำนวนมากจากสถานที่ต่างๆ ส่วนมากเป็นวงกรรมฐาน สายพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นของเรา ถึงกาลเวลาเข้าพรรษาแล้วก็มาขอขมาลาโทษ ใครมีความผิดพลาดประมาทด้วยกายวาจาใจยังงี้ ก็มาขอโหสิกรรมให้ซึ่งกันและกัน นี่เป็นประเพณีของพระกรรมฐาน ที่เคยปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน

วันนี้ท่านทั้งหลายมาเป็นจำนวนมาก ส่วนมากก็เป็นวงกรรมฐาน สายพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นของเรา อันนี้ก็เป็นโอกาสอันดี ที่จะได้นำสั่งสอนบรรดาพระลูกพระหลานทั้งหลาย ที่มาจากที่ต่างๆ เพื่อขอขมาและฟังโอวาทคำสั่งสอน แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตน ให้เป็นพระดีต่อไป

อะไรดีก็หาได้ง่าย ทุกสิ่งทุกอย่างว่าดีๆ นั้นหาได้ง่าย แต่พระดีนี้หาได้ยากมาก พระพุทธเจ้าเป็นองค์ประเสริฐในความเป็นพระดีพระเลิศเลอ สอนโลกทั้งหลายได้ทั้งสามโลกธาตุ นี่คือพระดี หาได้ยาก พระพุทธเจ้าที่เป็นพระพุทธเจ้าองค์ดีเลิศนั้น หาได้เพียงพระองค์เดียว จากนั้นมาก็ประทานโอวาทแก่บรรดาสัตว์ทั้งหลาย มีพระสงฆ์สาวกเป็นหัวหน้า ได้รับโอวาทคำสั่งสอนจากท่านแล้ว ไปประพฤติปฏิบัติกำจัดกิเลส ความเป็นพิษเป็นภัยต่อจิตใจ กายวาจาของตน แล้วก็ระบาศาดกระจ่ายไป เป็นความสกปรกโสภณ เป็นพินเป็นไฟต่อผู้อื่น ให้ได้รับความเดือดร้อนเพราะการไม่สำรวม

เพราะฉะนั้นพระเรา จึงมีความเลิศเลออยู่ที่มีศีลมีธรรม ตั้งแต่วันบวชมารับปฏิญาณตน เป็นพระสมบูรณ์แบบแล้วจากอุปชฌาย์ ออกมาแล้วก็ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติศีลของตนให้มีความดีงาม ให้มีความอบอุ่นอยู่ตลอดเวลา สมบัติได้สู้ศีลสู้ธรรมไม่ได้ สมบัติภายนอกเป็นเครื่องประดับที่โลกเขาอาศัยกัน ถ้าผู้หลงตัวลืมหู หูก็ตี้นยศตี้นลาภ ตี้นความสรรเสริญเยินยอไปจนเสียคนเสียพระมีจำนวนมาก ถ้าผู้ไม่ตี้นไม่เห็นสิ่งใดเลิศเลอ ยิ่งกว่าศีลกว่าธรรม

เฉพาะอย่างยิ่งพระเรา ไม่มีอะไรเลิศยิ่งกว่าคำว่าพระ คำว่าพระแปลว่าผู้ประเสริฐอะไรพาให้ประเสริฐ ก็คือศีลของเราสมบูรณ์แบบ ศีลเป็นของประเสริฐ ธรรมไม่มีประมาณ ตั้งแต่พินแห่งธรรมถึงนิพพานธรรม เป็นธรรมที่ประเสริฐเลิศเลอ นี่เป็นของดีของดี พระเราบวชมาแล้ว ขอให้พากันมีความหนักแน่น สนใจประพฤติปฏิบัติต่อศีลต่อธรรม ซึ่งเป็น

สมบัติอันล้ำค่านี้ตลอดไปทุกอิริยาบถ ความเคลื่อนไหวไปมา อย่าให้เคลื่อนคลาดจากธรรมจากวินัย จะเป็นพระสมบุรณ์แบบ ประหนึ่งว่าตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา

เพราะคำว่าธรรมก็คือวินัยก็ดี นั่นคือองค์ศาสดาของพระทั้งหลายทั่วแดนโลกธาตุ เมื่อเราประพฤติปฏิบัติตัวเราให้เป็นคนดี มีศีลบริสุทธิ์ มีธรรมมีความอบอุ่นเป็นชั้น ๆ ขึ้นไป ตั้งแต่สมถธรรมคือความสงบใจ ระวังอารมณ์ของใจที่เป็นภัยของใจนั้นด้วยจิตตภาวนาลงโดยลำดับ ใจก็มีความสงบเย็น นี่ก็เป็นสมบัติอันหนึ่งประจำพระเรา จากนั้นก็เป็นสมาธิเป็นปัญญา เป็นวิชาวิมุตติหลุดพ้นจากสิ่งสกปรกทั้งหลายทั่วสามแดนโลกธาตุนี้ไปโดยสิ้นเชิง นั่นเรียกว่าเป็นพระผู้ประเสริฐเลิศเลอภายในจิตใจ อยู่ที่ไหนเย็นสบาย นั่นละความเลิศเลอ ความมีค่ามากอยู่ที่ใจ ที่มีศีลมีธรรมประจำตน

เฉพาะอย่างยิ่งพระเรา อย่าได้ห่างเหินจากศีลจากธรรม อันนี้เป็นชีวิตจิตใจของพระเราโดยแท้ นับตั้งแต่วันบวชมา เราถือธรรมถือวินัยเป็นชีวิตจิตใจเป็นองค์ศาสดา ปกครองให้ความร่มเย็น ให้ความอบอุ่นแก่เราตลอดมาด้วยธรรมด้วยวินัย คือธรรมวินัยนี้แล เป็นศาสดาแทนพระพุทธเจ้าเมื่อพระองค์ปรินิพพานแล้ว ดังที่ท่านประกาศไว้ว่า ธรรมและวินัยนั้นแล จะเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย แทนเราตถาคตเมื่อเราตายไปแล้ว

ขอให้ทุกๆ ท่านเคารพในธรรม เคารพในวินัย จะเป็นผู้เคารพองค์ศาสดาโดยแท้ ไปที่ไหนความเคลื่อนไหว ความคิดความปรุง การพูดการจา การกระทำทุกอย่าง อย่าให้เคลื่อนคลาดจากศีลจากธรรม จากพระวินัยไป ผู้นั้นชื่อว่าดำเนินตามเสด็จพระพุทธเจ้าตลอดเวลา อยู่ที่ไหนก็อบอุ่น นี่ละพระเรามีความเลิศเลออยู่ที่ศีลที่ธรรม ไม่ได้มีความเลิศเลอกับสิ่งภายนอกดังที่โลกเขานับถือกัน แต่ถือธรรมซึ่งเป็นของเลิศเลอครอบโลกธาตุมาตั้งเดิมอยู่แล้วนี่มาเป็นชีวิตจิตใจของเรา อย่าได้ห่างเหินจากศีลจากธรรม

พระไปที่ไหนให้เป็นความสงบร่มเย็น ให้เป็นความยิ้มแย้มแจ่มใสแก่ประชาชน ที่เขาได้พบได้เห็น ได้กราบไหว้บูชา เป็นขวัญตาขวัญใจของเขา ในขณะที่ได้พบได้เห็น แม้กลับไปถึงบ้านถึงเรือนแล้ว อารมณ์แห่งความเลิศเลอที่ได้ประสบพบเห็นพระ ยังมีความอบอุ่นอยู่ในจิตใจของประชาชนเขา นี่ละพระผู้ดีเป็นอย่างนี้

ขอให้ทุกๆ ท่านปฏิบัติตนเป็นคนดี อย่าเห็นสิ่งใดในโลกนี้ ว่าเลิศเลอยิ่งกว่าธรรมอันเป็นสมบัติอันล้ำค่าของพระเรา ให้มีธรรมมีวินัยประจำตน เรียกว่าเป็นผู้มีสมบัติอันล้ำค่าประจำตน อยู่ที่ไหนก็เท่ากับเข้าเฝ้าพระศาสดาอยู่ตลอดเวลา ตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ทุกอิริยาบถ ด้วยการประกอบศีลธรรมสมบุรณ์พูนผลภายในใจ นี่แหละพระอยู่ตรงนี้ ความอบอุ่นอยู่ตรงนี้ สมบัติของพระแท้คือศีลคือธรรมอยู่ตรงนี้ อย่าไปหาสิ่งใดมาแข่งศีล

แข่งธรรมซึ่งเป็นของเลิศเลออยู่แล้ว ให้ปฏิบัติรักษาหรือบำรุงรักษาให้ดีภายในตัวเอง ก็
เป็นพระที่สมบูรณ์แบบ สงบร่มเย็น อยู่ที่ไหนใครได้พบได้เห็น ก็มีความกระหึ่มขี้มย่อง
เป็นอารมณ์ชุ่มใจตลอดเวลา ได้เห็นพระผู้เลิศผู้เลอด้วยศีลด้วยธรรม

ดังที่ท่านแสดงไว้ว่า สมณานนฺจ ทสฺสนํ การเห็นสมณะนั้นเป็นมงคลอันสูงสุด
สมณะท่านแยกออกเป็นประเภทๆ สมณะที่หนึ่งคือพระโสดา สมณะที่สองคือพระสกิทาคา
สมณะที่สามคือพระอนาคา สมณะที่สี่คือพระอรหันต์ สมณะทั้งสี่พระองค์นี้แล เป็น
ธรรมชาติที่เลิศเลอสูงสุด ใครได้พบได้เห็นสมณะเหล่านี้แล้ว จิตใจเป็นมทามงคล ไม่ว่า
ประชาชนญาติโยมหรือพระองค์เองเป็นผู้ทรงธรรมสี่ประเภทนี้ จะเป็นผู้ประเสริฐอยู่ภายใน
จิตใจ

เวลาเราปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ไม่มีอะไรจะอบอุ่นยิ่งกว่าธรรม เราจะเห็นได้ในเวลา
เราออกกรรมฐาน ถ้าอยู่วัดธรรมดาเราไม่เห็นคุณค่าแห่งการอยู่ป่า ไม่เห็นคุณค่าของศีล
ของธรรม เลยเป็นเรื่องกิเลสเป็นใหญ่เป็นโตกว่าศีลกว่าธรรม ฟุ้งเพ้อเห่อเหิมไปตามโลก
ตามสงสารไปเสีย จิตใจก็ย่ำต่ำทรามลงไปทุกวันๆ นี่หมายถึงอยู่ธรรมดา ไม่ได้มีสติตั้ง
ระมัดระวังตนว่าอะไรเป็นภัย ต่อเมื่อได้ออกปฏิบัติกรรมฐานนั้นแหละเป็นของสำคัญมาก

ดังพระพุทธเจ้าท่านทรงบำเพ็ญ เพื่อความตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมา ก็ทรง
บำเพ็ญอยู่ถึง ๖ ปี ความยากความลำบากของพระองค์นั้นสลบไสลถึง ๓ หน กว่าจะได้เป็น
พระพุทธเจ้าขึ้นมา ท่านบำเพ็ญอยู่ในป่ากรุงพาราณสี เป็นเวลา ๖ ปี จึงได้ตรัสรู้ธรรม
ออกมาจากแดนป่า ที่เรียกว่ามหาวิทยาลัยป่า ซึ่งมีมาดั้งเดิมตั้งแต่กาลไหนๆ องค์นั้น
สำเร็จพระโสดา องค์นี้สำเร็จพระสกิทาคา องค์นั้นสำเร็จพระอนาคา องค์นั้นสำเร็จเป็น
พระอรหันต์ รวมแล้วกลายเป็น สรรณํ คจฺฉามิ ของโลกทุกๆ ไปได้อย่างสมบูรณ์ คือ
พระสงฆ์เหล่านี้เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งคุณธรรมทั้งสี่ประเภทนี้ ขึ้นใดก็ตามก็เป็นคุณธรรม ทรง
ความเลิศเลอเป็นชั้นๆ ขึ้นไป ตามแต่ผู้ที่จะได้เข้าชม ได้มาเป็นสมบัติของตน

นี่ละการอยู่ในป่าเป็นเช่นนี้ เราอยู่ในป่าธรรมดา เราอยู่ในบ้านธรรมดา ผิดกันมาก
เราอยู่ในบ้านรู้สึกจะลืมหืมตามองตามอารมณ์ของโลก รูปเสียงกลิ่นรสเครื่องสัมผัสสัมผัส มัน
มีอยู่ทั่วไป ตาหูจมูกลิ้นกายใจ ที่เป็นเครื่องรับกันก็รับกันอยู่ตลอดเวลา ส่วนมากกลายเป็น
ฝ่ายต่ำๆ แล้วก็เข้าพอกพูนจิตใจให้เศร้าหมองและมัวมืดไปโดยลำดับ เลยเห็นโลกเป็น
ของดิบของดี ทั้งๆ โลกนั้นคือกองมูตรกองสกปรกโสภณ แต่เห็นธรรมเป็นของไม่มีค่ามี
ราคา ทั้งๆ ที่ธรรมเป็นของเลิศเลอมาดั้งเดิม ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ก็ตรัสรู้เพราะธรรม นี่ละ
ถ้าอยู่ธรรมดา มันมีความประมาทในธรรมหลายๆ ด้าน ต่อเมื่อได้ก้าวเข้าสู่ป่า คือ

มหาวิทยาลัยป่าแล้ว ที่นี้ทุกสิ่งทุกอย่างจะเผชิญหน้ากันในป่านี้แหละ อยู่ตามธรรมดาสติก็ไม่ค่อยมี ความพากความเพียรไม่หนาแน่นมั่นคง แต่เข้าอยู่ในป่าแล้วสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นภัย กระตุกเตือนสติปัญญาให้แหลมคมเข้าโดยลำดับ เรียกว่าหินลับปัญญา มันมีอยู่รอบด้าน สติปัญญาจะแหลมคมเข้าไปจากหินลับ คือสิ่งกระทบกระเทือนทั้งหลาย ใจก็มีสติตั้งขึ้นมา

เช่นในขณะแรกเราไปอยู่มีความกลัว สะดุ้งสะเทือนจิตใจ แต่เวลาไปจริง ๆ ผากเป็น ผากตายทุกอย่างไว้กับธรรม ชีวิตจิตใจความเป็นความตายไม่หามีค่ายิ่งกว่าธรรม ผากความเป็นความตายไว้กับธรรม ในสถานที่น่ากลัว ๆ นั้น ด้วยความมีสติระมัดระวังตน หนาแน่นขึ้นเป็นลำดับ ใจที่ไม่เคยสงบร่มเย็นก็สงบร่มเย็นขึ้นมา เมื่อมีสติเป็นเครื่องคุ้มครองรักษา ใจก็ค่อยปลอดภัย ๆ ขึ้นมา

สติจึงเป็นของสำคัญมากในการประกอบความพากเพียร ที่นี้เวลาไปอยู่ในที่กลัว ๆ ทั้งหลายนั้น ห้ามจิตคิดเด็ดขาดเลย นั่นละเรียกว่าเข้าสู่สงครามเข้าด้ายเข้าเข็มกัน สติจะเพ่น ๆ ฟ่าน ๆ ไม่ได้ สติต้องจ่อลงที่จิตใจ จิตใจจะเพ่น ๆ ฟ่าน ๆ คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ไม่ได้ ด้วยความมีสติควบคุมรักษาอยู่ ใจก็ปลอดภัย อารมณ์ทั้งหลายที่คิดออกไป ว่าอันนั้นน่ากลัวอันนี้น่ากลัว มันล้วนแล้วตั้งแต่อารมณ์ของจิต คิดออกไปหลอกหลวงตนเอง เข้ามาเขย่าจิตใจให้เกิดความว้าวุ่นขุ่นมัว หรือเกิดความกลัว ความกระทบกระเทือนภายในใจ หาความสงบไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นใจก็ไม่มี ความสงบ

จึงต้องเอาสติบังคับ ไปอยู่สถานที่กลัวเท่าไร ห้ามคิดออกข้างนอก เช่น สัตว์ร้ายมี เสือ เป็นต้นห้ามคิด เป็นตายร้ายดีอะไร ไม่ให้คิด ไม่ให้แยกจากคำบริกรรม นี่หมายถึงว่า ผู้ไปอบรมในที่ต่าง ๆ ยังไม่ได้หลักใจ ต้องอาศัยคำบริกรรม จะเป็นคำใดก็ตาม เช่น พุทโธ หรือธัมโม สังโฆ เป็นต้น มีสติติดแน่นอยู่กับนั้น ไม่คิดถึงข้างถึงเสื่อถึงอันตรายใดๆ ทั้งหมด ยิ่งกว่าใกล้ชิดติดพันกับธรรมด้วยสติ

จิตเมื่อไม่ได้คิดออกไปหลอกตัวเอง มีแต่สติควบคุมกันอยู่ตลอดเวลา จิตจะมีความสงบเย็น ๆ เข้าไป จากนั้นไปจิตจะมีความแน่นหนามั่นคงขึ้นจากชณะก่อน ชณะก่อนมีความตื่นเต้น มีความน่ากลัวหวั่นไหวไปทุกแห่งทุกมุม จนจะตั้งสติไม่ได้ พอสติบังคับบัญชาจิตไม่ให้คิดไปหาสิ่งเลวร้ายทั้งหลาย ซึ่งเป็นเครื่องหลอกหลวงตนเอง แต่ไปหากว่าเข้ามาหลอกตนเอง มันก็เกิดความสะทกสะเทือนภายในจิตใจ แล้วนำสติติดเข้าไปจับเข้าไปในจิตนั้น ให้ทำงานอยู่กับคำบริกรรม

นี่หมายถึงผู้ฝึกหัดจิต ที่ยังไม่ได้หลักได้เกณฑ์ ให้จิตติดอยู่กับคำบริกรรม สติติดแนบอยู่กับคำบริกรรมนั้น ไม่ยอมคิดไปสิ่งภายนอก จะเป็นภัยเป็นเวรอะไรก็ตาม ให้ติดอยู่กับนี้ ไม่นานจิตก็ได้รับความสงบ เพราะจิตได้รับการเหลียวแลด้วยสติ จิตสงบเย็นลงไป ๆ ต่อจากนั้นแล้วสถานที่ว่าน่ากลัว ๆ แต่ขณะก่อนนั้น ขณะหลังมานี้ กลายเป็นสถานที่ที่กล้าหาญชาญชัย จิตเป็นจิตที่กล้าหาญชาญชัย แม้ที่สุดเสือจะเดินมาตรงหน้าเรา นี้ เดินไปลูบคลำหลังเสือได้เลย ไม่ว่าจะอันตรายประเภทใด ๆ ขณะก่อนกลัวหมดทุกสิ่งทุกอย่าง รอบตัวมีแต่สิ่งน่ากลัวทั้งนั้น

แต่เมื่อเราได้ประกอบความเพียร มีสติบังคับบัญชาหนาแน่นไว้ด้วยดีแล้ว สติเป็นเครื่องคุ้มครองรักษาใจ ใจจะไม่ส่ายแส่ออกไปหาภัย ภัยก็ไม่มีมากวนใจ เราก็มีความสงบเย็น ๆ เมื่อมีความสงบมากเข้าไป ใจมีความแน่วหนามั่นคงมากขึ้น ที่เราเคยหวาดกลัวมาแต่ก่อน กลายเป็นความกล้าหาญชาญชัยขึ้นมาภายในจิตใจ แม้ที่สุดเสือจะเดินเข้ามาต่อหน้า นี้ เดินเข้าไปลูบคลำหลังเสือได้เลย ช่างสัตว์ที่ว่าเป็นอันตรายซึ่งเราเคยกลัวมาแต่ก่อน ในขณะที่อบรมจิตให้มีกำลัง ใจกับจิตเป็นธรรมอันเดียวกันกลมกลืนกันแล้ว จะไม่มีกลัวเลย สามารถเดินเข้าไปลูบคลำหลังเสือได้ หรืออันตรายใด ๆ ก็ตาม แต่มันจะเป็นอันตรายหรือไม่เป็นท่านไม่คิด แต่ความกล้าหาญชาญชัยหรือความอ่อนน้อมของใจนี้ มีความเมตตาเสมอหน้ากันทั่วมหันหัวใจ ความกลัวอะไรหายไปหมดเลย

นี่ละจิตมันพลิกตัวเองด้วยอรรถด้วยธรรม พลิกไปในทางที่ถูกที่ดี สุดท้ายเดินจงกรมก็ไม่มีกลัวอะไร นั่งสมาธิภาวนาไม่มีคำว่ากลัว เพราะสติคุ้มครองรักษาจิตใจได้ดี สิ่งเหล่านั้นเราคิดว่าภาพมาหลอกตัวเองต่างหาก พอสติบังคับไม่ให้ไปคิดว่าภาพหลอกตัวเอง จิตก็มีความสงบร่มเย็นแน่วหนามั่นคง อยู่ที่ไหนอยู่ด้วยความสง่าผ่าเผย ไม่มีความกลัวสะทกสะท้านแต่อย่างใด นี่วิธีการฝึกหัดจิตในเบื้องต้น ท่านฝึกหัดอย่างนั้น

การฝึกหัดจิตนี้มีหลายชั้นหลายภูมิ ขั้นต้นต้องฝึกหัดอย่างนี้ มันกลัวเสือ มันชอบคิดถึงเสือ ถ้าธรรมดากลับแล้วจะคิดไปหาอะไร นี่กลัวอะไรคิดหาแต่สิ่งนั้น กลัวผีในป่าซำก็คิดหาตั้งแต่เรื่องป่าซำ คิดหาแต่เรื่องผี เรื่องสัตว์เรื่องอันตรายอะไร ชอบคิดหาแต่สิ่งเหล่านั้น มันอารมณ์เหล่านั้นที่จิตไปวาดภาพแล้วเข้ามาหลอกตัวเอง ให้หวาดให้กลัว ตั้งใจลงสู่ความสงบไม่ได้ เมื่อสติบังคับจิตไม่ให้คิดออกนอกกลุ่มนอกทางนั้นแล้ว ให้อยู่กับคำบริกรรม คำบริกรรมนั้นแลคือธรรม

เราบริกรรมนั้นคืองานของธรรม ประกอบงานของธรรมด้วยสติควบคุม จิตใจมีความสงบร่มเย็นสง่าผ่าเผยขึ้นมา ความกล้าหาญชาญชัย ขณะนี้มีความกล้าหาญมากขึ้น

โดยลำดับ กับขณะก่อนที่กลัวเป็นประมาณ กลายเป็นจิตที่อาจหาญชาญชัย ไม่มีอะไรที่จะเป็นภัยต่อจิตใจ ที่มีความนิ่มนวลด้วยอรรถด้วยธรรมแล้ว มีแต่ความเย็นฉ่ำ

นี่ละการฝึกหัดเบื้องต้น แล้วต่อไปจิตใจจะมีความชินชา พอจิตจะคิดออกทางที่ไม่ดี ขึ้นมาหลอกตนเองให้หวาดให้กลัว ย้อนเข้ามาหาจิตนี้เสีย จิตก็มีความสงบเย็น เพราะอาศัยธรรม ธรรมไม่เป็นภัยต่อผู้ใดสิ่งใด แต่สิ่งอารมณ์เหล่านั้นเป็นภัย เมื่อชอบคิดก็ชอบเป็นภัย เอาไฟมาเผาไหม้ตนเองได้ตลอดเวลา เมื่อคิดตั้งแต่ธรรม ธรรมไม่เป็นภัย ธรรมเป็นน้ำดับไฟ จิตใจก็มีความสงบเย็น

การฝึกหัดจิตใจของนักภาวนา ไม่ว่าจะอยู่ในป่าในเขา ให้พากันฝึกทำอย่างนี้ตลอด การกล่าวทั้งนี้เป็นเรื่องที่เราได้ผ่านมาแล้วทั้งนั้น ที่นำมาสอนพระลูกพระหลาน ไม่ใช่มาพูดอย่างป่าวๆ ดันเดามา ทั้งๆ ที่ตนไม่เคยทำ นี่ทำมาแล้วอย่างโชกโชนทุกอย่าง เห็นผลมาแล้ว จึงกล้ามาแสดงด้วยความไม่สะทกสะท้านกับคำใดว่าจะผิดไปเลย เพราะได้บำเพ็ญมาแล้ว เห็นผลประจักษ์มาแล้ว

เวลาอบรมใจในขณะก่อนมันกลัวจนตัวสั่น เวลาอบรมด้วยจิตตภาวนา มีสติบังคับบัญชาให้หนาแน่นเข้าไป กลายเป็นจิตที่กล้าหาญชาญชัย แม้ที่สุดอันตรายทั้งหลาย มีเสือเป็นต้น เดินเข้ามานี้จะเดินเข้าไปลูบคลำเสือได้เลย โดยไม่ได้คิดว่ามันจะทำอันตรายอะไรต่อเราได้ นี่เป็นความกล้าหาญชาญชัยของจิตหลังจากได้รับการอบรมแล้ว ที่นี้จิตมีความสงบเป็นขั้นเป็นตอน ความสงบเวลาจิตเข้าสู่สมาธิ จิตอยู่ในสมาธิก็ไม่คิดแสหาอารมณ์มาก่อกวนทำลายตัวเอง จิตก็สงบ จิตมีความแน่วหนามั่นคงในทางสมาธิเข้าไปเท่าไร อารมณ์ภายนอกที่จะมาหลอกหลวงไม่มี มีแต่ความสง่างามของจิตโดยถ่ายเดียว อยู่ที่ไหนสบายหมด

นี่เรียกว่าจิตที่เป็นสมาธิเป็นอย่างนั้น ที่เกี่ยวกับทางด้านปัญญา ออกไปพิจารณาแยกธาตุแยกชั้น เป็นขั้นๆ ของการบำเพ็ญ เป็นขั้นๆ ในความรู้ของจิตที่รับรู้ได้เห็นขึ้นมา พอแยกออกไปทางวิปัสสนา พิจารณาทางแยกธาตุแยกชั้นออกไป อ้าว อะไรเป็นภัย มันจะแยกอีก เราพิจารณาตัวของเรา ก็มีแต่ธาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟ ไม่เห็นมีอะไรเป็นภัย แล้วสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้น เขาได้ธาตุฟากฟ้าแดนดินมาจากไหน มาหลอกเราที่จะทำให้เรากลัว เขาก็มีธาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟเหมือนกัน แล้วดินน้ำลมไฟกับดินน้ำลมไฟด้วยกัน ทั้งเขาทั้งเราก็อยู่ด้วยกันได้สนิท ไม่เป็นภัยต่อกัน

สมมุติว่ามันคิดถึงเสือ อะไรเป็นเสือ นี่คือด้านปัญญานะ ท่านแยกทางด้านปัญญา คิดถึงเสือ เอ้า เอลงไปไล่ลงไปตลอด เอ้า กลัวเสือกลัวอะไรมัน กลัวตามันหรือ ตาเราก็มี

ไม่เห็นกลัว กลัวไขมันหรือ ฟันเราก็มีไม่เห็นกลัว ไล่เข้าไปมันจนตรอก เอาให้มันจนตรอกจนได้ กลัวอะไร กลัวเล็บมัน เล็บเราก็มี กลัวหนังมัน หนังเราก็มี กลัวหูมัน หูเราก็มี ไล่เข้าไปๆ จนกระทั่งที่สุดว่าจะติดปัญหาตัวเอง ไม่ติด ไล่เข้าไปถึงทางเสือ กลัวอะไรมันไล่ไปตามแข่งตามขา ตามเล็บตามฟันของมัน จนเราก็มีหมด เราไม่เห็นกลัว แต่ทำไมไปกลัวของเขา ซึ่งอยู่ห่างไกลตนมาก เรากลัวหาอะไร มันก็ลบล้างกันได้ พอไปถึงทางมัน เอ้ากลัวทางมันหรือ นั่น ตรงนี้น่าคิดนะ กลัวทางเสือหรือ นี่ถ้าเรามีหางก็ไม่เห็นกลัว แต่เราไม่มีหางซี แยกปั๊บกันทันทีเลย นี่เรียกว่าปัญญา กลัวทางเสือหรือ ตั้งแต่หางอยู่กับตัวมัน มันยังไม่เห็นกลัว เราอยู่ห่างไกลกว่าทางเสือดิตตัวมันนั่นนะ เรากลัวมันหาอะไร นี่ผ่านไป ได้เลย

นี่ปัญญาพิจารณาถึงขั้นปัญญา แยกธาตุแยกชั้นของสัตว์ของเสือ ของสิ่งที่เลวร้ายทั้งหลาย แยกไปๆ สติปัญญาแหลมคมเข้าไปโดยลำดับ จิตละเอียดเข้าไป จนกระทั่งถึงว่าพวกสัตว์พวกเสือไม่มี จิตกลายเป็นจิตว่างขึ้นมา พิจารณาอะไรว่า อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็ไม่ทัน มีแต่เกิดแล้วดับๆ พิจารณายกภาพเสือขึ้นมาให้เป็นของน่ากลัว มันก็ไม่เป็น พอยกภาพขึ้นมาปั๊บ ปรุ้งปั๊บดับพร้อมๆ นี่ผ่านไปๆ จนกลายเป็นจิตว่างขึ้นมา ทีนี้เมื่อจิตว่างแล้ว เราจะวาดอะไรมารอ มันก็ไม่มี วาดภาพเสือ เสือกก็ไม่ปรากฏ พอตั้งปั๊บดับพร้อมภาพอันตรายใดๆ ขึ้นมา ตั้งปั๊บดับพร้อมไปตามๆ กัน จิตมันก็ไม่กลัว จากนั้นมันก็มีแต่ความว่างของจิต ว่างไปเรื่อยๆ

นี่การพิจารณา ให้พระลูกพระหลานทั้งหลายพิจารณาตามนี้ เมื่อถึงขั้นว่างแล้วมันไม่กลัวอะไรแหละ โลกอันนี้มันว่างไปหมดๆ พิจารณาตามเข้าไปถึงเรื่องความคิดความปรุ้ง มันออกมาจากอะไร ออกมาจากอวิชชาปุจฉยา สงฺขารา ตามเข้าไป อวิชชาตันให้เกิดสังขาร สังขารสมุทัยหลอกลวงตนเองได้ตลอดเวลา สติตามเข้าไป มันจะวิ่งเข้าไปถึงอวิชชาแล้วมันก็ดับ เกิดขึ้นก็ดับ อะไรเกิดขึ้นก็ดับ ตามกันไป ฝึกซ้อมกันไปมาจนมีความคล่องแคล่วแกล้งกล้า ตามเข้าถึงตัวอวิชชาถอนพรวดขึ้นมาหมด แต่ก่อนก็ว่าว่าง ที่ไหนว่างๆ แต่ตัวอวิชชามันยังไม่ว่าง ฟาดเข้าไปหาอวิชชาปุจฉยา สงฺขารา สังขารก็เลยว่าง เพราะอวิชชาตัวต้นเหตุของสังขารให้ปรุ้งให้แตงมันดับไปแล้ว มันว่างไปแล้ว เลยว่างไปหมด เข้าถึงจิต จิตยังเป็นของว่างเปล่าไปหมด อวิชชาปุจฉยา สงฺขารา ไม่มีภายในจิต เป็นจิตที่ว่าง

จิตของพระอรหันต์ ท่านพ้นจากทุกขัง ก็คือพ้นจากกิเลส คืออวิชชานี้เป็นสำคัญ พออวิชชาดับปริบลงไปเช่นนั้น จิตนี้ว่างโดยหลักธรรมชาติ มองไปที่ไหนไม่มีต้นไม้ภูเขา ดิน

ฟ้าอากาศ ถึงเราจะนั่งจะอาศัย จะเดินไปเดินมา ก็สักแต่ว่างๆ แต่จิตนี้ว่างครอบไปหมดเลย นั่นละที่เรียกว่า สุญญโต โลก โลกนี้เป็นโลกสูญเปล่าว่างเปล่า ไม่มีอะไรภายในใจ ส่วนต้นไม้ภูเขา ดินฟ้าอากาศ เขาก็มีอยู่ตามสภาพของเขาอย่างนั้นแหละ แต่มันไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับใจ ให้เป็นก้างขวางคอใจได้ ว่าอันนั้นไม่ว่าง อันนี้ไม่ว่าง อันนั้นไม่ว่าง อันนั้นเป็นภัย เข้ามาก็คิดขวางหัวใจได้เหมือนแต่ก่อน เพราะมันว่างไปหมด เมื่อว่างไปหมดแล้ว โลกธาตุนี้ก็พลอยว่างไปตามๆ กันหมด เพราะจิตว่าง จิตว่างเสียอย่างเดียว ทีนี้ก็ว่างไปหมด ว่างไปหมด

นี่ละจิตพระอรหันต์ท่านท่านว่างอย่างนี้ เมื่อเห็นต้นไม้ภูเขา ก็เป็นเพียงรางๆ เป็นเงาๆ ส่วนเรื่องใหญ่โตคือความว่างของจิตนี้ ว่างเป็นประจำเต็มหัวใจ แล้วท่านจะสะทกสะท้านกับสิ่งใดในโลกอันนี้ นั่นละจิตว่าง สุญญโต โลก อเวกขสุสุ ท่านว่า ให้พิจารณาโลกเป็นของสูญเปล่า แล้วถอนอัตตานุทิฏฐิ ความเห็นว่าเราว่าเรา อันเป็นเหมือนก้างขวางคอ ออกเสีย จะพึงหลุดพ้นจากพญามัจจุราช พญามัจจุราชจะตามไม่ทันผู้ที่พิจารณาโลกเป็นของว่างเปล่าอยู่อย่างนี้ แล้วหลุดพ้นไปโดยสิ้นเชิง นี่คือการพิจารณาภาวนา

พระลูกพระหลานให้พากันสนใจภาวนา เราพูดย่อขณะที่พูดมา พอถึงขั้นอวิชชาขาดสะบั้นลงไปหมดแล้ว จิตก็ว่างโดยหลักธรรมชาติ สุญญโต โลก เป็นว่างไปหมด ไม่มีอะไรเข้ามาแทรกแซงในจิต แม้มืดทึบมืดทึบไม่มีเลย มีแต่จิตที่ว่างเปล่าไปหมด นั่นละจิตของพระอรหันต์ท่านว่างอย่างนั้น ท่านไม่ยึดไม่ถือ ไม่มีอะไรในโลกที่จะเข้ามาผ่านจิตใจให้ท่านยึดท่านถือ ท่านหลงมกมายอะไรไม่มี ธรรมชาตินั้นว่างหมดเรียบร้อยแล้ว นี่คือจิตพระอรหันต์ แล้วความทุกข์จะมาจากไหน เมื่อไม่มีสิ่งเข้ามาแทรกให้เกิดความทุกข์ลำบากลำบากมากนักน้อย กิเลสเท่านั้นเป็นก้างขวางคอ มีมากมีน้อยเป็นก้างขวางคอเรื่อยไป ฟาดกิเลสให้ขาดสะบั้นออกไปแล้ว ก้างขวางคอก็ไม่มี มีแต่โลกว่างทั้งหมด จากการภาวนาของเรา

ให้พระลูกพระหลานตั้งใจปฏิบัติ ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ไม่มีผิดมีเพี้ยน ที่เราจะได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไรอย่างหนึ่งอีกได้แล้ว เรียกว่าสมบูรณ์แบบ ขอให้ตั้งใจปฏิบัติตามหลักธรรมที่ท่านสอนนี้ เช่นอย่างภาวนาก็ให้ทำดังที่สอนมาแล้วตะกั๊ จิตใจบังคับด้วยคำบริกรรม ด้วยสติให้ตี ตั้งรากฐานให้จิตสงบเบื้องต้น ต้องมีสติบังคับคำบริกรรม คำบริกรรมให้ติดอยู่กับจิตจนจิตมีความสงบ เมื่อจิตมีความสงบแล้ว จิตก็เป็นจุดแห่งความสงบ สติตั้งเข้าไปหาจุดแห่งความสงบ จากนั้นกระจายเส้นทางปัญญาดังที่ว่ามานี้ สติไม่ปล่อยวาง สติละเอียดล่อเข้าเป็นลำดับลำดับตา จน

กลายเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ ทำงานฆ่ากิเลสโดยลำพังตนเอง โดยไม่ต้องบังคับบัญชา จนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นลงไปหมด แล้วไม่มีอะไรเหลือ

นั่นละที่นี้จิตว่าง จิตพระอรหันต์ท่านว่างอย่างนั้น ว่างจากสมมุติ ทั้งสามแดน โลกธาตุว่างหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเข้าไปเกี่ยวข้องในจิตของท่านเลย จึงเรียกว่าจิตของท่านว่าง หรือเป็นบรมสุข ถ้ามีอะไรเข้าไปขัดข้อง จะเป็นบรมสุขไม่ได้ สุขลุ่ม ๆ ดอน ๆ ไม่สมบูรณ์ แต่สุขที่หลุดพ้นจากสิ่งกีดขวางทั้งหลาย อันเป็นแดนสมมุติมากน้อยไปแล้ว นั่นละจิตที่ว่างที่สุด ว่างไปเลย เป็นนิพพานทั้งเป็น หรือเรียกว่าธรรมธาตุ จิตที่เป็นธรรมธาตุเป็นอย่างนี้

จิตพระพุทธเจ้า จิตพระอรหันต์เป็นธรรมธาตุ แม้มีร่างกายอยู่ท่านก็เพียงรักษากัน ดูแลกันไปอย่างนั้น ท่านจิตบริสุทธิ์แล้ว ธาตุชั้นธัมมยังเป็นตามสมมุติของมัน มีเจ็บไข้ได้ป่วย ปวดหัวตัวร้อนก็เขี้ยวรักษากันไป เมื่อไม่ไหวแล้วก็ปล่อยทิ้งเลย ธรรมชาติที่สมบูรณ์แบบ คือจิตที่บริสุทธิ์แล้วนั้น หายกังวล เป็นอนุภาทิสสนิพพาน เป็นนิพพานล้วน ๆ เป็นธรรมธาตุล้วน ๆ ไม่มีสมมุติใดเข้าเจือปน แต่เวลามีชีวิตอยู่ แม้เป็นพระอรหันต์ท่านก็ให้อีกชื่อหนึ่งว่าเป็นสุภาทิสสนิพพาน แม้ได้นิพพานแล้ว แต่สมมุติคือธาตุคือชั้นธัมมสิ่งต่าง ๆ ที่รับผิดชอบยังมีก็ต้องรับผิดชอบไป แต่ไม่เป็นอารมณ์กับมันเท่านั้นเอง พอสิ่งเหล่านี้ผ่านไปแล้ว ก็เป็นนิพพานโดยสมบูรณ์ทีเดียว เรียกว่าเป็นนิพพานปัจจุบัน หรือเป็นธรรมธาตุ

การฝึกหัดปฏิบัติ เรื่องความ پاکความเพียร ตามธรรมของพระพุทธเจ้าสั่งสอนไว้ใคร ๆ ก็ตาม ไม่ว่าหญิงว่าชาย ใจไม่มีเพศมีวัย สามารถรับได้ทุกอย่าง ทั้งบุญทั้งบาป เราสร้างบารมีมากน้อยได้ด้วยกัน ไม่มีเพศมีวัย ให้พากันไปอบรมสั่งสอนตนเอง อบรมตนเอง ความผ่องใสความสงบนี้เป็นบ่อแห่งความสุขทั้งหลาย จากนั้นก็จะสง่างามขึ้นไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้น ทั้งหญิงทั้งชายเป็นได้ด้วยกัน ถึงนิพพานได้ทั้งหญิงทั้งชาย เป็นบรมสุขได้ทั้งหญิงทั้งชาย จึงขอให้ทุก ๆ ท่านได้นำไปปฏิบัติ

ธรรมะพระพุทธเจ้าเป็นธรรมะปัจจุบัน ไม่มีอดีตอนาคตอะไรเข้ามาทำลายให้เปลี่ยนแปลงไปได้เลย ว่าเดือนนั้นปีนี้เป็นหน้า เวลานั้นล่วงแล้วเท่านั้นปีเท่านั้นเดือน ธรรมของพระพุทธเจ้าจะลดคุณค่าลงเป็นลำดับ ๆ จนกระทั่งถึงไม่มีคุณค่า การบำเพ็ญอะไร บาปไม่มีเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนทำบาปได้บาป ทำบุญได้บุญ แต่มีดแจ้ง ๆ มาลบล้างไปหมด หลายวันหลายคืน ก็เลยกลายเป็นทำบุญไม่ได้บุญ ทำบาปไม่ได้บาป มรรคผลนิพพานไม่มีนี่คือกิเลสหลอกสัตว์โลก ให้พากันจำเอาไว้

ธรรมพระพุทธรเจ้าเป็นธรรมปัจจุบัน สด ๆ ร้อน ๆ เรียกว่า อกาลิโก ทำบาปได้บาป ทำบุญได้บุญตลอดมา ไม่ว่าจะทำในสถานที่ใด อิริยาบถใด ต้องเป็นบาปเป็นบุญ ตามการกระทำของตน ให้เราถือจุดนี้ไว้ อย่าให้กิเลสมันหลอกว่า วันนั้นเดือนนั้น ปีนี้ล่วงไป ๆ แล้ว ธรรมะจะหมดไป ๆ กิเลสมันฝังหัวใจมากก็กัปกัลป์ มันไม่เห็นย้อนไปพูดตัวของมันเลย เมื่อโรมันจะสิ้นจะสุดลงไป ให้สัตว์โลกที่อยู่กับกิเลสด้วยความทุกข์ความทรมาน ได้เบาบาง จิตใจลงไปบ้างไม่เห็นมี กิเลสมันยังไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลา มันบังคับจิตใจทรมานจิตใจของสัตว์โลกทั่วแดนโลกธาตุได้ด้วยกันทั้งนั้น แต่ธรรมเป็นเครื่องแก้กิเลส ก็แก้มาตั้งกับตั้ง กัลป์ ให้ผ่านพ้นทุกข์ไปได้ เพราะกิเลสหมดมอดไปแล้ว ทำไมจะแก้ไม่ได้ ก็แก้ได้ด้วยกัน ให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ

ศาสนาล่วงเลยไป ๆ มันกิเลสหลอกคนนะ ไม่ได้ล่วงถ้าเรามีสติตั้ง มีความ پاکเพียร ศาสนาเป็นปัจจุบันธรรมอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะบาปว่าบุญ ทำเมื่อไรเป็นบาปเป็นบุญเมื่อนั้นแหละ เมื่อทำไปมากเข้า ๆ สมบูรณ์แบบ ถ้าเป็นบาปก็จมอยู่ในนรก ถ้าเป็นบุญถึงนิพพานได้เลยเหมือนกัน ให้พากันตั้งอกตั้งใจนะ วันนี้ก็เหน็ดเหนื่อยเต็มที่ เมื่อเช้านี้ก็พูดเสียเต็มย่น นั่งเป็นเวลานาน นี่พอบายโมงก็ลงมาต้อนรับ บรรดาพระลูกพระหลานประชาชน ให้พากันตั้งอกตั้งใจ

อยู่ที่ไหนอย่าไปสนใจกับสิ่งอื่นสิ่งใด ไม่มีอะไรเลิศยิ่งกว่าธรรมภายในใจ ขอให้ทุกท่านสนใจธรรมภายในใจของตน ศีลมีอยู่แล้วรักษาให้ดี ธรรมบำเพ็ญขึ้นไป ตั้งแต่สมถธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม วิมุตติธรรม จะขึ้นอยู่ที่จิตใจของเราผู้บำเพ็ญด้วยดีนั้นแหละไม่ไปไหน วันคืนปีเดือน มันมีดมันแจ่มมานี้ตั้งแต่กาลไหน ๆ ไม่เห็นมาทำบาปทำบุญให้ใคร มีแต่ตัวของเรา ทำบาปก็ตัวของเรา ทำบุญก็ตัวของเรา ไปตกรนรกหมกไหม้ก็เป็นตัวของเรา ไปสวรรค์นิพพานก็ตัวของเรา ให้ดูตัวของเราที่มันพร้อมเสมอที่จะเคลื่อนย้ายไปที่สูงและที่ต่ำ ตามการกระทำดีชั่วของตน ให้ดูที่จุดนี้ให้ดี ถ้าดูจุดนี้แล้วคนเราจะไม่ค่อย ผิดพลาด ไม่ค่อยล้มตัว

วันนี้ก็แสดงธรรมเพียงเท่านี้ เพราะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าแล้ว ขอให้พระลูกพระหลาน ตั้งอกตั้งใจไปปฏิบัติ อยู่สถานที่ใดให้มีศีลธรรมคุ้มครองตัวเอง ให้มีความสงบร่มเย็น อย่าตื่นโลกตื่นสงสาร พระเราเป็นนักเสียสละ อย่าเป็นบักภัยศกกับลาภ สรรเสริญ เยินยอ เป็นชั้นนั้นชั้นนี้ เป็นเรื่องของโลกความสกปรก เข้ามาโปะธรรม ธรรมเป็นของสะอาด กลายเป็นของสกปรกด้วยกัน เรื่องชั้นนั้นชั้นนี้เข้ามา นั้นละความสกปรกมันเริ่มเข้าไปโปะแล้ว เข้าไปฉาบทาให้ธรรมเป็นความสกปรกไปแล้ว ถ้าปฏิบัติตามธรรมที่

พระพุทธเจ้าทรงสอนแล้ว ไม่จำเป็นกับยศกับลาภอันใด ตูใจของเราตัวมันเคลื่อนไหว หาเหตุหาผลดีชั่วตลอดเวลา ชำระตรงนี้ให้ได้ เมื่อชำระนี้ได้อยู่ที่ไหนดีหมดนั่นแหละ ไอ้ชื่อนามตั้งอะไรมันก็ได้ไม่เห็นยากอะไรการตั้ง แต่ตัวของเราที่จะประพฤติดัวให้เป็นคนดีนี่มันเป็นเรื่องยาก ให้พากันอุตสาหะพยายาม

เวลานี้ศาสนากำลังกลายเป็นโลกโดยไม่รู้สึกรู้สึกันนะ ตัวเองไม่รู้สึกรู้สึ มันกลายเป็นโลก บวชเข้ามาดีกว่าบวชมาเพื่อศีลเพื่อธรรม ครั้นบวชเข้ามาแล้ว แทนที่จะเพื่อศีลเพื่อธรรม มันเพื่อกองกิเลส เพื่อบุตรเพื่อคู่อุปถัมภ์ วัดแทนที่จะเป็นวัด มันก็กลายเป็นส้วมเป็นถานภายในวัด พระแทนที่จะเป็นพระอยู่ในวัด มันก็กลายเป็นบุตรเป็นคู่อุปถัมภ์ในส้วมในถานของวัดนั่นแหละ มันเป็นไปหมดแล้วนะเวลานี้ เห็นความสำคัญอะไรพระเณรเรา

เพราะหมดความสำคัญในตนเองแล้ว ย่อมเห็นสิ่งต่ำทรามว่าเป็นของสูง และเห็นของสูงเป็นสิ่งที่ต่ำทราม ถูกกิเลสเหยียบย่ำทำลายด้วยความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ด้วยยศด้วยลาภ ด้วยสรรเสริญเยินยอไป เป็นบ้าไปหมด บาปบุญไม่ค่านึงถึงใจ แล้วสุดท้ายพระเราในแทนที่บวชมาจะเป็นผู้หนักแน่นในศีลในธรรม กลับกลายเป็นผู้หนักแน่นในบาปในกรรม ในยศในลาภในสรรเสริญเยินยอ ยิ่งกว่าโลกเขาไปอีก เลวไหมพระเราละ

เวลานี้ดูเอา พระเราเลวมากทุกวันนี้ เป็นบ้ากับยศกับลาภสรรเสริญเยินยอ นี่ละคือเรื่องโลกล้วนๆ ธรรมแท้ๆ ไม่ตื่น พระเป็นนักเสียสละ ไม่มีอะไรเลิศยิ่งกว่าพระที่มีธรรมในใจ ไม่ตื่นไม่ตื่น สละมาหมดแล้ว ธรรมเป็นของเลิศเลอ เอา สั่งสมให้ดี ศีลรักษาให้ดี สมาธิบำเพ็ญให้มีความแน่วหนามั่นคงถึงขั้นปัญญาวิมุตติหลุดพ้นกันอย่างนั้น ใจของผู้ปฏิบัติตามธรรมของพระพุทธเจ้าไปได้ยังไง หลุดพ้นได้ไม่สงสัย จึงขอให้ท่านทั้งหลาย จำไว้ให้ดี อย่าให้กิเลสตัวพอกพูนหัวใจเป็นบ้า

เวลานี้พระเรากำลังเป็นบ้าทั้งเขาทั้งเรา บ้ายศบ้าลาภ บ้าสรรเสริญเยินยอ สุดท้ายเลยยิ่งกว่าประชาชนเสียอีกคือพระ ที่เห็นอยู่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ใครปฏิบัติได้ยังไง มีลาภมียศสูงเท่าไร ยิ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้น้อย ให้แก่สังคมมากขึ้นๆ แล้วมันดียังไงอย่างนั้น พระแท้ไม่สร้าง ใครจะตั้งอะไรให้ก็ตั้ง แต่ความดีของเราไม่ลดละ สร้างความดีตลอดเวลา นี่คือพระแท้ ไอ้พระปลอมๆ พระกาฝากๆ เป็นภัยแก่ตัวเอง แล้วเป็นภัยแก่ผู้อื่นนั่น ก็คือพระเป็นบ้ายศบ้าลาภ บ้าสรรเสริญเยินยอ อย่าให้มีในวัดในพระเรา

เหล่านี้เป็นเรื่องของโลกเขา ในพระเรามีแต่ธรรมล้วนๆ ศีลก็เป็นธรรม สมาธิเป็นธรรม ปัญญาเป็นธรรม วิมุตติหลุดพ้นเป็นธรรม ให้สะอาดแสวงหาและบำรุงธรรมเหล่านี้ให้มากขึ้นในหัวใจ ความหลุดพ้นในหัวใจนี้ จะเลิศเลอยิ่งกว่าความสรรเสริญเยินยอของโลก

เป็นไหนๆ ไม่มีอะไรจะเข้าเกาะติดได้เลย ถ้าผู้มีธรรมเหล่านี้แล้ว วันนี้การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุขันธ์เวล่ำเวลา ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพระลูกพระหลาน และประชาชนทั้งหลาย โดยทั่วกันเทอญ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th
และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*
และเครือข่ายทั่วประเทศ